III 23158

Mădălina Antoaneta RĂDOI

GESTIUNE BANCARĂ

Editura Economică

III 25150

Mădălina Antoaneta RĂDOI

Gestiune bancară

274716
UNIVERSITATEA
BIBLIOTECA 5

Cuprins

Capitolul 1. Gestiunea bancară 11
1.1. Diversificarea serviciilor bancare 11
1.2. Tipuri de activităţi bancare 12
1.2.1. Operaţiuni curente cu clienţii (*retail banking*) 12
1.2.2. Operaţiuni cu mari clienţi (*wholesale banking*) 13
1.2.3. Operaţiuni combinate (*retail/wholesale banking*) 13
1.2.4. Dezvoltarea unui nou tip de activitate: asigurarea bancară 13
1.2.4.1. Evoluţia asigurărilor bancare 13
1.2.4.2. Produse de asigurări bancare şi concurenţa 14
1.2.4.3. Conexiuni între sectorul bancar şi industria asigurărilor 14
1.2.4.4. Perspectiva asigurărilor bancare 18
1.3. Obiectivele managementului bancar 18
1.4. Profitul bancar 18
1.5. Costurile bancare 20
1.6. Strategia riscurilor bancare. Relaţia risc-profit 21
1.6.1. Riscul de insolvabilitate 22
1.6.2. Riscul lipsei de lichiditate 24
1.6.3. Riscul ratei dobânzii 24
1.6.4. Riscul valutar (riscul ratei de schimb) 24
1.6.5. Riscul eroziunii capitalului băncii prin inflaţie 25

Capitolul 2. Gestiunea operaţiunilor de creditare bancară 27
2.1. Principii şi reguli generale privind operaţiunile de creditare 27
2.1.1. Prudenţa bancară 27
2.1.2. Avantajul părţilor în raporturile de creditare 28
2.1.3. Subiecţii raportului de credite 28
2.1.4. Angajamentul de restituire a creditului 29
2.1.4.1. Gestiunea riscului 29
2.1.4.2. Semnificaţia structurii capitalului în evaluarea riscului 30
2.1.4.3. Garanţii externe în diminuarea riscului 30
2.1.4.4. Condiţii externe adverse şi relaţia cu clienţii 31
2.1.4.5. Administrarea riscului 31
2.1.4.5.1. Structura portofoliului de credite 31
2.1.4.5.2. Constituirea provizioanelor specifice de risc 33
2.1.4.5.3. Strategia portofoliului de împrumuturi 35
2.1.4.5.4. Creşterea poziţiei de creditor a băncii prin garanţii 37
2.1.5. Termenul de rambursare 38
2.1.6. Dobânda 39
2.1.7. Tranzacţia 39

2.1.8. Consemnarea şi transferabilitatea 39
2.2. Gestiunea resurselor de creditare 40
2.2.1. Fondurile proprii 40
2.2.1.1. Capitalul propriu 40
2.2.1.2. Capitalul suplimentar 40
2.2.2. Resursele monetare atrase 41
2.2.2.1. Soldurile creditoare ale conturilor de disponibilităţi la vedere 41
2.2.2.2. Soldurile de garanţii materiale 42
2.2.2.3. Capitalul monetar de împrumut 42
2.2.2.3.1. Operaţiuni pentru depozitele firmelor 42
2.2.2.3.2. Alte probleme legate de depozitele pentru firme 43
2.2.2.3.3. Categorii de depozite bancare 43
2.2.2.4. Reescontul titlurilor de credit la banca centrală 44

Capitolul 3. Proceduri privind fundamentarea deciziei de creditare 45
3.1. Analiza economico-financiară a activităţii clienţilor 46
3.1.1. Analiza structurii şi conţinutului bilanţului contabil şi a contului de profit şi pierderi 47
3.1.1.1. Bilanţul contabil – bază a analizei economico-financiare a firmei 47
3.1.1.1.1. Structura şi conţinutul datelor şi informaţiilor din bilanţul contabil 47
3.1.1.1.2. Conţinutul bilanţului contabil 51
3.1.1.2. Analiza profitabilităţii 53
3.1.1.2.1. Evaluarea profitabilităţii la nivel de exploatare 54
3.1.1.2.2. Evaluarea profitabilităţii la nivelul financiar 56
3.1.1.2.3. Evaluarea profitabilităţii la nivel excepţional 57
3.1.1.2.4. Evaluarea profitabilităţii la nivel global 57
3.1.2. Indicatorii de analiză a bonităţii clientului 60
3.1.2.1. Indicatorii de nivel şi structură 61
3.1.2.2. Indicatori de performanţă 65
3.1.2.3. Indicatori specifici privind investiţiile 68
3.2. Evaluarea aspectelor nefinanciare privind clienţii băncii 71
3.2.1. Factorii nefinanciari interni 71
3.2.2. Factorii nefinanciari externi 73
3.3. Decizia de creditare 73
3.3.1. Aplicarea în practică a deciziei de creditare 73
3.3.2. Administrarea creditului 74
3.3.2.1. Procesul creditării activităţii comerciale 74
3.3.2.2. Scanarea – Selecţia celor mai bune alternative 75

3.3.2.3. Urmărirea şi aplicarea clauzelor restrictive 78
3.3.2.4. Colaterale şi conturi compensatoare 79
3.3.2.5. Raţionalizarea creditelor 79
3.3.2.6. Structura împrumutului 80
3.3.2.7. Revizuirea împrumutului, clasificări, stornări şi activităţi de soluţionare 80

Capitolul 4. Managementul operaţiunilor bancare 83
4.1. Managementul operaţiunilor pasive 83
4.1.1. Capitalul propriu şi fondurile de rezervă 83
4.1.2. Depozitele bancare 88
4.1.2.1. Tipuri de depozite bancare 88
4.1.2.2. Operaţiuni în funcţia de constituire a depozitelor 91
4.1.2.3. Calcularea dobânzii şi urmărirea conturilor 91
4.1.2.4. Sistemul naţional de garantare 92
4.1.2.5. Sistemul de control intern la constituirea depozitelor 93
4.1.2.6. Viitorul activităţii de constituire de depozite 93
4.1.2.7. Contabilitatea şi probleme de impozit în constituirea depozitelor 93
4.1.2.8. Alte probleme legate de constituirea depozitelor 94
4.1.2.9. Dobânda la depozitele bancare 94
4.1.2.9.1. Rata dobânzii 95
4.1.2.9.2. Plata dobânzii 96
4.1.2.10. Facilităţi permanente 96
4.1.3. Reescontul 99
4.2. Managementul operaţiunilor active 99
4.2.1. Numerarul şi depozitele la banca centrală 100
4.2.2. Operaţiunile de creditare 101
4.2.2.1. Operaţiuni de creditare a societăţilor 101
4.2.2.2. Operaţiuni de creditare a persoanelor fizice 104
4.2.2.3. Dezvoltarea tehnologiei în creditare 106
4.2.2.4. Principiile generale ale activităţii de creditare 106
4.2.2.5. Fundamentarea deciziilor de creditare 108
4.2.2.6. Aplicaţii practice 115
4.2.2.7. Analiza de bonitate şi rentabilitate a firmei care solicită credite 117
4.2.2.8. Aplicaţii practice 119
4.2.3. Operaţiuni de achiziţii de valori mobiliare (titluri financiare) 122
4.2.3.1. Prelucrarea titlurilor financiare (valorilor mobiliare) 123
4.2.3.1.1. Administrarea şi controlul valorilor mobiliare 123
4.2.3.1.2. Colectarea venitului 123
4.2.3.2. Servicii de contabilitate pentru operaţiunile de plasament financiar 124
4.2.4. Categorii de titluri pe piaţa financiară 125

4.2.5. Operațiuni cu titluri pe piața financiară 127
4.2.5.1. Aplicații practice 127

Capitolul 5. Managementul riscurilor bancare 129
5.1. Conceptul de risc bancar. Evoluție 129
5.2. Managementul riscului bancar 132
5.2.1. Implementarea unui management al riscului eficient 132
5.2.2. Funcția managementului riscului 134
5.2.3. Managementul riscului pe piața bancară din România după anii '90 136
5.2.4. Clasificarea riscurilor bancare 137
5.3. Riscul de lichiditate 139
5.3.1. Indicatorii lichidității bancare 142
5.3.2. Raportul de lichiditate 145
5.3.3. Aplicații practice 145
5.4. Riscul de creditare sau riscul de insolvabilitate (de capital) 152
5.4.1. Gestionarea riscului de creditare 152
5.4.2. Aplicații practice 154
5.4.3. Metode de identificare a riscului de faliment pentru debitorii băncii 156
5.4.3.1. Metode contabile de identificare a riscului de faliment 156
5.4.3.2. Metode bancare de identificare a riscului de faliment 159
5.4.3.3. Aplicații practice 159
5.4.4. Insolvabilitatea 163
5.4.5. Principalele căi de reducere a influenței factorilor de risc 164
5.4.6. Adecvarea capitalului 164
5.4.6.1. Indicatorii adecvării capitalului unei bănci 172
5.4.6.2. Aplicații practice 173
5.4.7. Administrarea portofoliului de credite 177
5.4.7.1. Aplicații practice 179

Capitolul 6. Gestiunea riscurilor asociate activității de creditare bancară 181
6.1. Riscul valutar 181
6.1.1. Componente. Indicatori ai riscului valutar şi gestionarea acestuia 181
6.1.2. Principalele instrumente de acoperire a riscului de schimb valutar 183
6.1.2.1. Contracte la termen privind schimbul valutar 183
6.1.2.2. Tehnici de headging 184
6.1.2.3. Aplicații practice 189
6.2. Riscul de rată a dobânzii 196
6.2.1. Definirea riscului de rată a dobânzii 196
6.2.2. Gestiunea riscului ratei dobânzii 197
6.2.3. Calcularea şi analiza indicatorilor riscului de rată a dobânzii 198
6.2.4. Gestionarea poziției băncii 199
6.2.5. Modele de analiză a riscului ratelor dobânzilor 199
6.2.5.1. Modelul GAP de diferență (analiza GAP) 200
6.2.5.2. Analiza de durată a activelor şi pasivelor (DURATION) 203

6.2.6. Ratele fixe şi variabile ale dobânzii 204
6.2.7. Swaps ale ratei dobânzii (*Interest rate swaps*) 204
6.2.8. Rata dobânzii FORWARD (*Forward Rate Agrement*) 206
6.2.9. Aplicaţii practice 207
6.3. Riscul operaţional 214
6.3.1. Riscul de sistem 214
6.3.2. Riscul de fraudă 215
6.3.3. Riscul strategic 216
6.3.4. Riscul legislativ 216
6.3.4.1. Riscul de schimbare a legislaţiei 216
6.3.4.2. Riscul de neîncadrare în reglementările în vigoare 217
6.3.5. Întrebări de autoevaluare 217
6.4. Riscul de bancă 218
6.4.1. Indicatorii şi factorii care se iau în calculul riscului de bancă 219
6.4.2. Structura tranzacţiilor 220
6.4.3. Criterii de evaluare a riscului de bancă 220
6.4.4. Metode de evaluare a BRI 221
6.5. Riscul de ţară 221
6.5.1. Definiţie. Organisme de evaluare. Utilizarea analizei 221
6.5.2. Componentele riscului de ţară 222
6.5.3. Evaluarea riscului de ţară de către agenţiile de evaluare (*rating*) 223
6.5.4. Tipuri de evaluare a riscului de ţară 223
6.5.5. Aplicaţii practice 225
6.6. Apetitul faţă de risc 227
6.6.1. Curbele indiferenţei faţă de risc 228
6.6.2. Măsurarea riscului 231
6.6.2.1. Aplicaţii practice 231
6.6.3. Cotaţii de piaţă ale riscului 233
6.6.4. Cotaţii internaţionale ale creditului 233
6.6.5. Costurile gestionării riscurilor 235
6.6.5.1. Aplicaţii practice 235
6.6.6. Întrebări de autoevaluare 238

Capitolul 7. Transformări în structura operaţiunilor bancare 241
7.1. Retail banking 241
7.1.1. Alte produse şi servicii bancare 242
7.1.1.1. Servicii de plată 242
7.1.1.2. Tranzacţii şi servicii de investiţii 243
7.1.1.3. Servicii de investiţii de fonduri (*Trust Services*) 244
7.1.1.4. Alte servicii 244
7.1.2. Dezvoltarea tehnologiei pentru serviciile de Retail banking 245
7.2. Corporate banking 246
7.2.1. Emiterea scrisorilor de garanţie 246
7.2.2. Carduri pentru afaceri 247

7.2.3. Transferul fondurilor 248
7.2.4. Încasarea creanțelor 248
7.2.5. Conturi pentru plata salariilor 249
7.2.6. Tranzacții valutare 249
7.2.7. Managementul trezoreriei 249
7.2.8. Vânzarea diferitelor valori 249
7.2.9. „Banca la birou" (*Office banking*) 250
7.3. Private banking (activitatea bancară privată) 250
7.3.1. Caracteristicile activității bancare private 250
7.3.2. Administrarea clienților 251
7.3.3. Managementul investițiilor 252
7.3.4. Administrarea numerarului 254
7.4. Universal banking (Banca universală) 255
7.4.1. Tipuri de servicii oferite de băncile universale 255
7.4.2. Scurt istoric al serviciilor de universal banking 255
7.5. Investment banking (activitate bancară de investiții) 256
7.5.1. Caracteristicile serviciilor oferite de Investment banking 256
7.5.2. Funcțiile unei bănci de investiții 257
7.5.3. Tipuri de servicii oferite de băncile de investiții 258

Capitolul 8. Costurile funcționale și bancare 259
8.1. Conținutul costurilor bancare 259
8.2. Indicatori ai costurilor bancare 260
8.3. Costul marginal 260
8.4. Punctul critic al activității băncii (punctul mort) 261
8.5. Aplicații practice 262

Capitolul 9. Profit bancar. Performanțe bancare 269
9.1. Rentabilitatea, solvabilitatea și lichiditatea unei bănci 269
9.1.1. Profit și risc 269
9.1.2. Performanța globală a unei bănci 269
9.1.2.1. Modelul rentabilității capitalului (ROE) 271
9.1.2.2. Estimarea probabilității de insolvabilitate 274
9.1.2.3. Echilibrul între lichiditate și profitabilitate 274
9.1.2.4. Lichiditatea unei bănci 275
9.2. Indicatorii adecvării capitalului unei societăți bancare 275
9.2.1. Indicatori ai adecvării capitalului 275
9.2.1.1. Gradul de îndatorare (*gearing*) 276
9.2.1.2. Pârghia financiară (*leverage*) 276
9.3. Aplicații practice 276
9.4. Performanțele bancare și implicațiile acestora asupra costurilor marginale 279
9.4.1. Aplicații practice 282

Bibliografie 285